

Subjekt jako překlenovač *chórismu*

Platón potřeboval aktivního demiurga, aby překonával či překlenoval oddělenost světa idejí a aby ideje otiskoval do „nicoty“ beztvarého toku a vytvářel tak pomíjivé „věci“ jakožto odliky dobře (správně) vybraných a sestavených idejí jako „vzorů“. Svým způsobem tak předjímal myšlenku aktivního subjektu, který ovlivňuje věci kolem sebe tím, že na ně míří svými akcemi a dává tak do pohybu děje, k nimž by jinak, tj. bez jeho účinné práce či praxe, nejspíš nikdy nedošlo. Budeme-li ideje chápat jako výzvy ryze nepředmětných skutečností, které se samy svou vlastní mocí nedovedou uskutečnit („realizovat“, zpředmětnit), pak každý pravý subjekt se ve svých akcích stává jakoby demiurgem. A svět, jak jej známe ze zkušenosti, je vposledu plodem součinnosti či spoluaktivit nesčíslných subjektů na nerozmanitějších úrovních. To si pochopitelně nemůžeme představovat jako prostou formu stvoření či stvořování, ale musíme ve svém porozumění a ve svých výkladech přihlížet ke všem změnám našeho dnešního chápání skutečnosti a světových, vesmírných vztahů a souvislostí, jak nám je popisují vědy, zejména přírodní. Takový výklad nemusí být nikterak v rozporu se zjištěními věd, leda s tím, jak si konkrétní vědci své poznatky a svá zjištění interpretují a vykládají.

(Písek, 141006-1.)